

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 96

číslo: 32

7. srpna 2016

Cena: 8 Kč

Pozvání do Husova sboru v Hlinsku

Při příležitosti 90. výročí otevření Husova sboru Církve československé husitské v Hlinsku si vás dovoluujeme pozvat na koncert, který proběhne ve sboru (Adámkova ul. 943) v neděli 14. srpna od 17 hodin v podání paní Moniky Maškové. Vstupné dobrovolné.

Interiér Husova sboru v Hlinsku při příležitosti svatby

Co vyjadřujeme stáním při bohoslužbě

Významným nástrojem sdělení v křesťanské liturgii jsou nejen slova, ale i to, co činí duchovní a věřící svými gesty a postoji. Jedním z těchto postojů, kterým je možné něco důležitého sdělit při bohoslužbě, je **postavení se a stání**. Bohatost symboliky tohoto postoje můžeme poznávat především z Bible v různých souvislostech a aspektech. Jeden postoj má zde více různých významů. Určité zachycení významů tohoto postoje stání lze nacházet i v textech některých duchovních písní. Duchovní písně jsou totiž pozoruhodným odrazem zbožnosti a spirituality věřících minulých dob i přítomnosti.

V Bibli postoj stání vyjadřuje jednak **stvoření člověka**. Bůh stvořil člověka jako vzpřímenou bytost. „Hospodin Bůh postavil člověka do zahrady v Edenu“ (Gn 2,15).

Symbolicky již tímto svým postojem člověk směřuje vzhůru, směřuje k Bohu. • Ve Starém zákoně se

vyskytuje výraz „stát před Hospodinem“ ve významu **služby Bohu**, a to se týkalo předně kněží, ale i celého lidu (Lv 9,5). Kněží jako Hospodinovi služebníci stojí v Hospodinově domě, v nádvoří Božího domu (Ž 135,2; srov. Ž 134,1).

• Stání je postojem při modlitbě, jak je to dosvědčeno u Abrahama (Gn 18,22) i u Mojžíše (Ex 34,5). Tento modlitební postoj byl praxí v židovství (1 Kr 8,14), ale i v křesťanství (Mk 11,25). Nemá však jit o sebevědomé stání, jako tomu bylo v případě farizea z Ježíšova podobenství (L 18,11), ale o pokorný postoj, kterým se vyznačoval celník (L 18,13).

• Pozvednutí se a napřimění se má vztah k pokání. Marnotratný syn v Ježíšově podobenství vstal a vydal se na cestu zpět k Otci (L 15,18.20). Tato spojitost povstání a pokání je vyslovena i v textech duchovních písní: „*Kdo toužíte z hříchu vstát...*“ (Zpěvník č. 205, 3. sloka), „*V pokání*“ (Pokračování na str. 3)

Prázdniny s Jeronýmem

Penzion Husita v Železném Rudě se v červenci na týden stal tradičně domovem rodin s dětmi. Letošním hlavním motivem setkání byla osoba Jeronýma Pražského. Záměr se povedl Tomáši Procházkovi jako vedoucímu tábora úplně beze zbytku. Děti, kterým byl tábor především určen, měly o zábavu postaráno od rána do večera. Začalo to bohoslužbou za slavnostní účasti doktorů a minirektora pražské univerzity. Hry, koupání, stopovačka za ztracenými Viklefovými spisy, sbírání hub, povídání o životě hlavní postavy, houpání na laně a hlavně závěrečné dobývání křižáckého hradu je zaměřeno tak, že každý večer usínaly, jako když je do vody hodí. Hlavní ovšem je, že během celého setkání

se jim dostávalo nenásilnou formou povědomí o identitě a tradicích národa, ke kterému patří. V dnešní době jistě nezanedbatelný vklad. Nebyl čas na televizi, počítače a mobily. Taky nikomu nechyběly. Přál bych vám vidět, s jakým zápalem děti vyhnaly z tábora křižáky, prodávající odpustky, či dobývali šiškami hrad Grádlstein, na kterém černý král věznil Jeronýma. Škoda, že nelze vyjmenovat všechny, kteří se o zdar tábora zasloužili. Poděkování všem. Jeroným Pražský už řadu století mezi námi není, ale jeho myšlenky a poselství snad dokázali prostou a nenásilnou formou dětem předat jeho pokračovatelé z Církve československé husitské.

Slávek Felcman, Tomáš Procházka

Druhý život husitství

Až do 26. března příštího roku můžete v Národním památníku na Vítkově (součást Národního muzea) zhlédnout výstavu *Druhý život husitství*. Ta přibližuje jednotlivé proměny vnímání husitského hnutí v moderních dějinách české společnosti od zrodu moderní husitské tradice v první polovině 19. století až po využití této tematiky v ideologii komunistické diktatury.

V první části výstavy je představen zrod moderní husitské tradice v první polovině 19. století, kdy se toto téma stává na krátko náplní státní propagandy v boji proti Napoleonovi, současně se stává i objektem zájmu rodící se občanské společnosti,

popředí aspekt národnostní. Tento prvek nabyl na významu především od konce 60. let 19. století v kontextu rakousko-uherského vyrovnání, které podnítilo v české společnosti táborová hnutí. V materiální kultuře českých zemí se tak začaly čím dál více objevovat předměty každodenní potřeby s husitskou tematikou. Typickou ukázkou jsou vycházkové hole „žižkovky“, vyřezávané a zdobené často symboly a postavami husitské minulosti.

Téma husitské minulosti se stalo náplní i oficiální ideologie nově vzniklého Československa, včetně jejího užití v obou válečných konfliktech. Významným předmětem části výstavy, která se tomuto obdo-

živé romantismem. Příkladem je studie k obrazu Husitské kázání německého malíře Carla Friedricha Lessinga z roku 1834. Na ní jsou postavy husitského hnutí již zobrazeny jako romantičtí hrdinové bojující za svobodu ducha. Druhá polovina 19. století se odehrávala, jak ukazuje další část výstavy, ve znamení rozšíření národní myšlenky do širšího veřejného povědomí a s tím se pojil nárůst užití i odlišná interpretace husitské minulosti. Na místo bojovníků za svobodu ducha nastupuje do

bi věnuje, je plátno s vyobrazením Jana Husa z vlaku československých legionářů na Rusi za první světové války, zapůjčené ze sbírek Vojenského historického ústavu. Následně využívání husitské tematiky komunistickou diktaturou je pak návštěvníkům přiblíženo například čepicí z filmu Jan Hus od režiséra Otakara Vávry z roku 1954 nebo těžítkem s husitskými motivy darovaným Klementu Gottwaldovi. red Obraz Husitské kázání (studie) od Carla Friedricha Lessinga, 1934 (Sbírka NM)

Foto: Jiří Chytil

*Já viděl lidstvo bloudit v směsi jedné
na různých cestách bez plachty a vesla,
já slyšel jeho pláč v tmě neprůhledné,
když víra, nadějí, síla jeho klesla,
já viděl, v boji o život jak lítém
i tělo bratra bylo jemu štítem.*

*Ten hrozný boj! - Jak vybojován bude?
Hled' na nebe červánků krví rudé,
jak lidstvu cestou ku záhubě svítí!
Slyš větrů kvil i moře vlnobití!
Viz člověka, jenž stále pochybuje
a marně hledá cesty k vykoupění!
Co naše doba chce? Kam pluje?
Kdo odpoví? - Zde utuchne i snění,
jen věčně živá nadějí vypravuje:
že šťastnější kdys přijde pokolení,
jemuž se splní báje zlatých časů,
že jednou stařec kříž vyorá v pláni
a Kristu kolem rozbodaných skrání
na místo trní vplete věnec - z klasů...*

Jaroslav Vrchlický

Vystoupil jsem na vysokou horu

*Vystoupil jsem na vysokou horu
v naději že Boha uvidím
rozhlédl se
podíval se dolů
nic tam nezářilo
všude jenom bílo
všude kolem jenom bílý dým*

*Z toho dýmu promluvil hlas tichý
důvěrný hlas
jako lidský byl
Synu milý
odpouštím ti hříchy
A já tomu hlasu uvěřil*

Ř

*Řekl mi z hořícího keře
Hořet a shořet
Křičel jsem
Neumím říkat Ř!
Neumím říkat Ř
Řekl mi z hořícího keře
Netřeba říkat Ř
Stačí hořet a shořet*

Václav Žďárský: Houpačka

Z kazatelského plánu

Dvanáctá neděle po sv. Duchu

Čekej, Izraeli, na Hospodina nyní i navěky.

ŽALM 55,23

První čtení: Genesis 15,1-6

Tužby pro dobu po Duchu svatém (III):

2. Abychom širokou cestu hříchu opustili a na úzkou cestu života v Kristu vstoupili, modleme se k Hospodinu.

3. Abychom okolnímu světu v nouzi a mravní bídě duchovně i hmotně pomáhali, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

*Panovníku Hospodine, v každé době si povoláváš služebníky dobré a věrné.
Dej, abychom ti oddaně sloužili a viděli, že se na nás uskutečňují tvá zaslíbení!
Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista,
našeho Pána. Amen.*

Druhé čtení: Židům 11,1-3.8-16

Evangelium: Lukáš 12,32-40 (41-48)

Verše k obětování: Žalm 88,2-3a

Verš k požehnání: Lukáš 12,40

Modlitba k požehnání:

*Panovníku Hospodine, sešli své církvi jednotu a mír, aby skrze tvé slovo
a svátosti proudily do církve dary tvého životodárného Ducha! Prosíme
o te ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.*

Vhodné písně: 29, 32, 146, 153, 183, 186

Jistota v nejistém světě

Bible nám zprostředkovává příběh o Nebúkadnesarovi, dávném králi Babylónské říše. Ten měl ve druhém roce svého kralování sen, který ho velmi rozrušil a nedal mu spát. Sen si ale po probuzení nepamatoval, a tak svolal své duchovní rádce – věštky, zaklínače, čaroděje a hvězdoppravce, aby mu sdělili a vyložili, co se mu zdálo, jinak je dá popravít. Mudrci si však nevěděli rady. Mezi babylónskými vzdělanci byl i Daniel, izraelský drželec. Ten se obrátil na skutečného Boha nebes, který mu následně odpověděl a sdělil Nebúkadnesarův sen i jeho výklad: král ve spánku viděl sochu, která byla tvořena z několika prvků. Hlava byla z ryzího zlata, hrud' a paže ze stříbra, břicho a boky z mědi, stehna ze železa, nohy dílem ze železa a dílem z hlíny. Jednotlivé materiály představovaly světové říše, jednalo se tedy o jakýsi schématický přehled průběhu dějin lidstva od krále Nebúkadnesara dál do budoucnosti. Bibličtí exegeté se ve výkladech tohoto snu liší. Jedni se přiklánějí k názoru, že socha je čistě symbolická, jiní zase říkají, že v materiálech je možné rozpoznat různé světové říše či politické systémy.

Ať tak či onak, zřejmé je, že v tomto biblickém příběhu existuje jedno univerzální poselství, které je stěžejní. To nám vydává svědectví o Bohu, který je přítomen za oponou

viditelných světových událostí a který stojí v pozadí všeho dění. Nebúkadnesarův sen totiž dále ukazuje na biblický fakt, že se ve světě nakonec stane něco, co nebude řízeno ani ovlivněno člověkem. Do „sochy dějin“ narazí kámen, který je symbolem Boží přítomnosti a zároveň i Božího rozhodujícího slova o tom, co se světem nakonec bude. „Ve dnech těch králů dá Bůh nebe povstat království, které nebude zni-

Ještě jsme nestačili vstřebat událost „brexitu“ a přišel zákeřný teroristický útok ve francouzském Nice s mnoha desítkami obětí. O den později proběhl dramatický pokus o vojenský puč v Turecku, který, jak se zdá, bude mít dalekosáhlé následky v regionální i světové politice. Člověk v tom všem potřebuje slyšet biblické ujištění, že přes všechny nemoci světa, které denně vnímáme a dotýkají se nás, je tu stále přítomen

Odpověď Daniela králi Nebúkadnesarovi (Daniel v jámě lvové, kapitola 6). Zdroj: Wikimedia.org

čeno na věky...“ (Daniel 2,44). Proč tento příběh připomínám? Mám za to, že se denně musíme vyrovnávat s přílivem velmi znepokojivých informací z celého světa.

živý Bůh, který má oprať událostí pevně ve svých rukou a svět vede k nadějnému cíli – „Božímu království, které nebude zničeno navěky“.

Aleš Toman

Nad Písmem

V radosti i starosti očekáváme příchod Pána L 12,32-40

*Neboj se, malé stádce, neboť vašemu
Otcí se zalíbilo dát vám království.*

L 12,32

Milý čtenáři, téměř v každém biblickém odstavci můžeme najít více než jedno podstatné sdělení. V dnešním evangeliu podle Lukáše čteme: „Neboj se, malé stádce, neboť vašemu Otcí se zalíbilo dát vám království. Prodejte, co máte, a rozdejte to. Opatřete si měšce, které se nerozpadnou, nevyčerpateľný poklad v nebi, kam se zloděj nedostane a mol neničí. Buďte připraveni a vaše lampy ať hoří.“

To jsou čtyři náměty na rozvedení a přemýšlení. Nemusíme se o sebe bát, náš nebeský Otec nás zajišťuje a obdarovává. Proto není důvod, abychom křečovitě drželi to, co máme. Jistě se najde leccos, co můžeme nabídnout potřebným. Odlehčí se nám, jakoby nám narostla křídla, a staneme se svobodnějšími od závislosti na „mít“. Bude toho méně, co by nám mohlo být vzato. Zastavíme se více u výzvy „Buďte připraveni“, na kterou navazuje podobenství o pánu, který byl pozván na svatbu a má se vrátit domů.

„A babi, ti sluhové fakt čekali až do rána na toho svého pána? A ten pán jim uvařil nebo kolem nich běhal, když přišel tak pozdě z té svatby? On nepotřeboval jít do postele? A oni měli opravdu ještě chuť na jídlo, když tak dlouho čekali? To nebyli unavení?“ Tato sprška otázek vycházela z úst osmileté holčičky nad podobenstvím, které řekl Ježíš.

Zdá se nám zvláštní obraz svatebčana vracejícího se zrána ze svatby? Svatby národů Dálného východu a Orientu bývají i dnes o nebo po půlnoci. Důvodem je klima, které je mnohem teplejší než u nás v Evropě. Termín konání určují astrologové. (Moc se tomu nedivme. Vlivu astrologů podléhal i náš slavný otec vlasti Karel IV. A i v naší zemi v této době má astrologie své zastánce. Všichni touží po šťastném a harmonickém životě.). Podle vzoru podobenství máme čekat na Pána Ježíše. Jemu není zatěžko prostřít nám stůl, když se předtím věnoval někomu jinému. I Ježíš býval unaven, když byl neustále obklopen zástupy lidí a hovořil k nim, učil je, uzdravoval a dával jim kus sebe. Pamatuji, jak jednou spal v ložce, když přišla velká bouře a učedníci se třásli strachy a volali: Pane, ty spíš? Vždyť zahyneme! (Marek 4,38) Také učedníci spali, když měli bdít. Nejsmutnější bylo, že spali ve chvíli, kdy se modlil v Getsemanské zahradě krátce před svým zatčením (Lukáš 22,46). Tehdy moc potřeboval jejich podporu. A oni potřebovali modlitbu jako ochranu před zlým.

Blaze služebníkům, které Pán, až přijde, zastihne bdící. Máme čekat na Hospodina. Máme důvěřovat, že je se svou pomocí nablízku, ale nemusí to být hned. Máme se oprostít od netrpělivosti. Už zde na zemi můžeme okusit, co je to království nebeské. Když je nám dobře, říkáme, že se cítíme jako v nebi. Dobře nám je, když jsme v bezpečí, když se můžeme na něco těšit, když můžeme dělat něco, co má smysl. Když přijímáme lásku a lásku máme komu dávat. V církvi si uvědomujeme a přesvědčujeme se, že lásku dostáváme od Boha Otce a jeho Syna Ježíše a dávat ji máme nejen těm, kdo jsou našimi pokrevními příbuznými, ale všem bližním. Čekat na našeho Pána neznamena složit ruce v klín, ale jít mu vstříc účinnou láskou. Kde se tak neděje a jaké to může mít následky, nám napoví následný biblický text. Zmiňuje netrpělivého služebníka a jeho nelaskavé chování k lidem jemu svěřeným. Přeji nám hodně trpělivosti na dobrodružné cestě víry! Vždyť spoléháme se na to, v co doufáme, a jsme si jisti tím, co zatím nevidíme. **Emma Blažková**

Pane, děkujeme za tvou lásku a péči o nás.

Nezlob se na nás,

*že jsme tolik v zajetí sebe samých a uspokojování svých potřeb.
Bláhově se domníváme, že když budeme hodně mít, budeme šťastní.
Štěstí přichází s tebou, protože ty nám nabízíš své království,
v němž vládne pokoj a přátelství.*

*Ať tě vyhlížíme a čekáme stále; v časech trápení a starostí,
ale také když prožíváme radost a věci se nám daří. Amen.*

Co vyjadřujeme...

Pokračování ze str. 1

ni před Bohem pokorně stůjme...“ (Zpěvník č. 209, 5. sloka).

• Postoj stání znamená **bdělost i stálost**. Zviditelňuje pevnost předsvědčení ve smyslu „stát si na svém“. V novozákonních epistolách se vyskytují časté výzvy k bdělosti a stálosti. „*Budte bdělí, stůjte pevně ve víře, buďte stateční a silní!*“ (1 K 16,13; srov. Ga 5,1; Ef 6,14; 2 Te 2,15). Postoj bdělosti se vyskytuje například i jako motiv v textu jedné známé adventní písně o zaslíbených dnech Kristova příchodu, „...nesluší v nich spáti, nýbrž bděle státi“ (Zpěvník č. 206, 3. sloka). „Stát v Pánu“ (Fp 4,1) znamená setrvat v obecenství s Kristem a být pevným. V písni „*Pomoz mi, můj Pane*“ zaznívá prosba: „...at vždy pevně stojím, tam, kde nutný jsem“ (Zpěvník č. 312, 3. sloka).

• Liturgický postoj stání je spojován se symbolickým výkladem **vzkříšení**, neboť Ježíš „vstal“. Již Justin Martyr spatřoval ve stání věřících při bohoslužbě obraz Kristova vzkříšení.

Při pravoslavné liturgii věřící stojí, a to i několik hodin. V Římskokatolické církvi věřící stojí jen při určitých částech mše, jinak sedí nebo poklekají. V Českobratrské církvi evangelické ve shromáždění věřící vstávají při každé modlitbě. V současném bohoslužebném řádu Církve československé husitské je

uvedeno, že „**shromáždění stojí při četbě evangelia, při zpřítomnění poslední večeře Páně, při modlitbě Páně, při lámání chleba, při přijímání a při požehnáni**“ (Bohoslužebná kniha ČČSH, Praha 2004, cit. s. 21). Obecně řečeno, kdykoliv během bohoslužby povstaneme a stojíme, tak tím dáváme najevo svoji úctu vůči Bohu. Při aktivní účasti na bohoslužbě jde především o naši vnitřní úctu, o úctu srdce. Proto je v bohoslužebném řádu řečeno, že „nevadí, zůstanou-li staří lidé a nemocní sedět“ (cit. s. 20).

Ačkoliv to není výslovně uvedeno v bohoslužebném řádu, je běžnou zvyklostí, že věřící povstávají **na začátku bohoslužby**. Je to chápáno tak, že věřící povstanou a projeví úctu duchovnímu či duchovním, podobně jako povstávají žáci, když přijde do třídy učitel, nebo vojáci při příchodu velitele. Případně je to viděno jako praktický pokyn vedoucí k ukončení rozhovorů a větší soustředěnosti na právě začínající bohoslužbu. Hlubší symbolika tohoto úkonu povstání na začátku bohoslužby spočívá však v tom, že jsme se přišli „postavit před Hospodina“ a „stojíme před Hospodinem“ jako jeho služebníci. Duchovní, který vede liturgii, stojí za stolem Páně během celého jejího průběhu. Tato zavedená praxe vychází z Bible i tradice. Například Jan Zlatoústý v jedné ze svých homilií říká, že kněží nemají sedět, ale stát. Neboť

stát je znakem služby. Obec povstává při čtení z Písma svatého, přesněji řečeno při **vyhlašování evangelia**. Podle našeho bohoslužebného řádu při všech ostatních čteních z Bible přítomní zůstávají sedět, jen při čtení evangelia stojí. V tomto případě tímto postojem vyjadřujeme nejen připravenost a ochotu naslouchat, ale i úctu vůči živému Ježíši Kristu, jenž je sám Božím Slovem a prostřednictvím svědectví evangelistů k nám mluví a přichází i dnes. Při slovech **ustanovení večeře Páně a lámání chleba** – úkonu zpřítomnění Ježíše Krista a jeho obětí na kříži za nás – stojíme, a projevujeme tak viditelně náš vztah vůči němu. Stání v blízkosti druhého vyjadřuje vztah vůči němu (srov. J 16,25-26).

Při **modlitbě Páně** se věřící postaví a modlí se jí vestoje. Tento postoj znamená bdělost, očekávání a vyhlášení Božího království. Při požehnáni přítomní stojí, neboť požehnáni je udělováno v závěru na cestu.

Ve snaze o hlubší pochopení Liturgie podle dr. Karla Farského se v současnosti dostávají více do obzoru naši pozornosti gesta a postoje. Liturgická komise se věnuje podrobněji jejich výkladu z hlediska svědectví Bible, tradice i bohoslužebné praxe v naší církvi. Viditelné projevy, jako jsou jednotlivé pohyby a postoj celého našeho těla, zrcadlí totiž náš vztah k Bohu a provázejí náš niterný i slovní rozhovor s ním v celém liturgickém jednání. **Tomáš Butta, patriarcha**

Maličkosti?

Každá církev, tedy i ta, k níž se hlásím, se v základních výpovědích víry dovolává Písma jako poslední autority. Kromě toho vytváří i určitou tradici, k níž patří bezpochyby věci důležité i méně důležité. Avšak i ty méně důležité tvoří rysy církve a o jejich změně, je-li toho třeba, má rozhodnout církev celá.

Stává se však, že někdo se tradici sólově vzepře a bez ohledu na celek dělá to, co sám považuje za správné. Tak třeba některý bratr farář nebo sestra farářka užívá místo slova sbor kostel. Náboženská obec se změní ve „farnost“. V modlitbě Páně se ozve „jenž jsi na nebesích“, ačkoli Bible kralická, které se dovoláváme, i ekumenické znění má „který jsi v nebesích“. Jiní se rozhodli, že budou dělat znamení kříže nikoliv zprava doleva, ale zleva doprava, další doporučují tři malé křížky palcem, a to na čele, na ústech a na prsou. Tu a tam instalovali ve sborech křížovou cestu, pro kterou však nemáme v církvi žádnou pobožnost. Někdy je Ježíšova matka nazývána „Pannou Marií“ nebo „Matkou Boží“, ačkoli naše teologie takové termíny nezná. Překvapující je i to, když razítko náboženské obce zní „Církev husitská“; oficiální název církve je, jak známo, jiný.

Jsou to maličkosti? Pouhá nedorozumění? Nebo náznaky něčeho závažnějšího? A čeho? Posud'te sami.

ZS, ČZ 17, 1996

Od II. vatikánského koncilu s potěšením sledujeme uplatňování reformy v Římskokatolické církvi. Říkám s potěšením a myslím to upřímně a hluboce. Sledujeme-li třeba jen liturgické reformy, které se v katolické církvi uskutečnily, pak nemůžeme než se radovat a myslet na naše otce ze zakladatelské generace, kteří tyto reformy uskutečňovali již před více než sedmdesáti lety, aby je další generace v naší církvi rozvinuly do bohatosti, kterou se naše liturgie bezesporu vyznačuje.

A nyní s nemějším potěšením a s upřímnými sympatiemi sledujeme i změnu postoje zejména české katolické církve v otázce M. Jana Husa a husitství. To sledujeme s určitým zadostiučiněním. V tomto slově není žádný osten proti nikomu, není v tom také žádná příčina. Je v tom pouze jistota, že naše církev byla vpředu, že prosazovala reformy, které at' s větším či menším zpožděním, uskutečněny být musely. Že - tak jako všichni, kdo jdou vpředu - jsme si přitom rozbili ústa, je nasnadě. Domnívám se, že i proto se naše církev nazývá husitskou.

Nikdo nám nemůže vzít krásu naší liturgie, nikdo nám nechce vzít M. Jana Husa a nikdo nám nemůže vzít onu zvláštní spiritualitu, která vyplývá ze střetu vlivu katolického liturgického dědictví a protestantské teologie. Jen trochu víc hrdosti na vlastní církev bychom měli nosit v srdci, jen trochu víc věrnosti bychom své církvi měli prokazovat, jen v pevnější víře bychom měli ve své církvi evangelium sloužit. I ta největší církev svým vnitřním duchovním pohybem potvrzuje, že jsme šli správným směrem. Tak v něm pokračujeme a zůstaneme kráčet vpředu...

DVZ, ČZ 16, 1996

Pište s námi Český zápas

Milí čtenáři, budeme rádi, když se na vzniku našeho časopisu (a to jak „novinových“, tak „magazínových“ čísel) budete ve větší míře podílet i vy – duchovní i laičtí členové náboženských obcí – a přispějete tak ke zvýšení kvality i pestrosti ČZ. Magazínová čísla většinou vycházejí druhou nedělí v měsíci. V případě vašeho zájmu kontaktujte předem redakci kvůli domluvě o tématu, rozsahu apod. Manuál pro přispěvatele do časopisu najdete na webu církve www.ccsch.cz v rubrice Časopisy.

red

Rozpis témat magazínových čísel:

* **Září** – *Výuka náboženství a církevní školy, pastorační dělníci a mládež*

* **Říjen** – *Věda a víra*

* **Listopad** – *Naděje věčného života*

* **Prosinec** – *Vánoce*

Jak jsem k synagoze v Ugandě přišla aneb knihovnice v africké židovské škole II

Historii i současnost komunity v Ugandě popisuje v těchto číslech Českého zápasu absolventka naší Husitské teologické fakulty UK Ivana Yael Brunner – Nepalová. Otištěno se souhlasem redakce časopisu Maskil.

Pokračování z minulého čísla

KNIHOVNA A ŠKOLA

Jsem povoláním knihovnice a mnoho let v Izraeli ze mě najednou udělalo učitelku hebrejštiny. Když jsem nastoupila do školy, tak jsem si napřed prohlédla knihovnu, která sice měla knihovnici, ale v provozu opravdu nebyla. Prošla jsem si celý areál školy a byla jsem předem upozorněna na to, že i přes to, že škola začala, trvá to tak tři týdny, než se všichni dostaví. Ovšem učit se muselo začít, protože si to děti mezi sebou řekly, a poté přišly. Samozřejmě velkou rolí hraje finanční zázemí rodiny, a tak není výjimkou, že děti chodí do školy tři měsíce, potom rodina půl roku šetří a pošle dítě do školy opět na další tři měsíce. Ve třídě děti nejsou podle věku, ale podle toho, kdy začaly do školy chodit a kolik se toho stihly naučit.

Zjistila jsem si rozvrh hodin, hebrejštiny se vyučovala od čtvrté do osmé třídy dvakrát týdně. Rozvrh hodin moc nesešel, podivně se překrývaly hodiny hebrejštiny, ale nikdo nechápal, proč v tom vidím problém. Ve třídách jsem se snažila zjistit, co děti umí, ale neuměly mnoho, víceméně neuměly nic. Ty děti, které měly za sebou bat a bar micva, uměly číst. Vlastně se nebylo čemu divit, neboť učitel hebrejštiny, byť jím byl již 25 let, byl stále ve druhé lekci moderní hebrejštiny, dát dohromady větu byl pro něho už obtížný úkol. Materiál k výuce nebyl špatný, ale ne pro někoho, kdo ovládá moderní hebrejštinu a teď by se chtěl specializovat na hebrejštinu biblickou. Když jsem se ptala, proč si vybrali tento studijní materiál, tak jsem dostala odpověď, že se jim ta kniha v Americe líbila a když měl učitel (a ředitel školy, bratr rabína) možnost navštívit Ameriku a místní židovskou školu, líbila se mu ta učitelka, co tu knihu používala, a pochopitelně její metoda výuky.

Vzhledem k tomu, že první tři týdny byly ve třídách stále nové děti, tak jsem začínala znovu a znovu. To jsem netušila, že je to pořád ještě ta příjemnější část mého učení, protože hodně dětí stále nepřišlo. Učit 45 dětí ve třídě v lavicích pro 25 dětí, kdy tam sedí v horku, ve svetrech (ty jsou součástí školní uniformy, podle britského vzoru, včetně svetru, který je důležitou součástí image – jak děti říkají, ve svetrech vypadají inteligentněji), není lehké. Děti nejsou zvyklé spolupracovat, výuka funguje tak, že učitel napíše text na tabuli, potom odejde ze třídy, většinou si sedne pod strom s ostatními učiteli, děti následně text celou hodinu opisují, sešit odevzdají a učitel jim ho

oznámkuje. Učitel je dominantní a fyzické tresty jsou samozřejmostí. Rákoska je v každé třídě. Určitou dobu mi trvalo, než jsem děti naučila spolupracovat, tedy že mě zajímá jejich názor. Když se jich zeptám, tak chci, aby odpověděly, stejně tak aby jim bylo jasné, že chci určitou disciplínu ve třídě a nebudu k tomu používat rákosku. Až po nějaké době, při přátelském posezení, když se mě kolegové ptali na izraelské a české školy (patrně do té doby

Třída v Ugandě. Uniformy a rákosky jsou standardní součástí školního vybavení.

nevěděli, že něco jako Česká republika existuje), jsem jim řekla, že rozhodně děti fyzicky netrestáme. Smáli se tomu a ti osvětenější k tomu dodali, že před pár lety přestali bít manželky, tak ještě možná tak dvacet let a děti se také přestanou bít. Domácí násilí na ženách je velké a aktuální téma.

Každé ráno jsem začínala tím, že jsem měla hodinu hebrejštiny s učitelem hebrejštiny, dostali jsme se až do 5. lekce. Poté jsem si udělala sama rozvrh hodin a učila jsem děti hebrejštiny, podle mého názoru a metody, že jim musí být příjemně. Odpoledne jsem si dala za úkol připravit knihovnu. Rozhodla jsem se, že ji uklidím a vytvořím digitalizovaný katalog. Knihovna má asi 5000 knih, část jsou učebnice, které si děti půjčují do hodin, větší část jsou knihy, velmi dobré knihy se židovskými i nežidovskými tématy, literatura pro děti, knihy v hebrejštině a mnoho her, které ale nikdo nepoužívá. Když jsem knihovnu otevřela, část knih byla okousána netopyry. Přes celý strop knihovny byla obrovská díra na půdu, kde netopyři přebývali a také káleli na knihy. Knihovnice byla příjemná a inteligentní dívka, která byla ovšem silně demotivována svým platem a nicneděláním, protože se prostě knihovna nepoužívala. K mému překvapení projevila zájem se naučit pracovat s počítačem, a když jsem ji to naučila a sama začala katalogizovat, najednou se v ní opravdu projevila knihovnice, která byla pyšná na svoji práci. Za mé absolutní podpory teď nastoupila na univerzitu jako dálková studentka v oboru knihovnictví.

Dokončení seriálu příště

Zprávy

Koncerty u sv. Mikuláše

- 8. 8. - 20 hodin
Bach, Händel, Vivaldi, Mozart
Camerata Pragensis Orchestra
A. Bárta - varhany
- 9. 8. - 17 hodin
Bach, Pachelbel, Buxtehude,
Franck
F. Štastný - varhany
M. Laštovka - trubka
- 10. 8. - 17 hodin
Bach, Händel, Mozart, Dvořák
J. Kalfus - varhany
Y. Škvárová - mezzosoprán
- 10. 8. - 20 hodin
Dvořák, Ravel, Mozart, Vivaldi
Radio Symphony Collegium
M. Zvolánek - trubka
- 11. 8. - 17 hodin
Bach, Händel, Vivaldi, Saint-Saëns
M. Hanzal - varhany
M. Bauerová - soprán
F. Bílek - trubka
- 12. 8. - 17 hodin
Telemann, Bach, Mozart, Händel
F. Štastný - varhany, cembalo
V. Vlha - hoboj
- 12. 8. - 20 hodin
Bach, Vivaldi, Mozart, Paganini
Consortium Pragense Orchestra
Y. Škvárová - mezzosoprán
M. Laštovka - trubka
- 13. 8. - 17 hodin
Bach, Franck, Bizet, Dvořák
B. Rabas - varhany
I. Slavíková - mezzosoprán
- 13. 8. - 20 hodin
Mozart, Bach, Vivaldi, Dvořák
Prague String Orchestra
A. Vondráčková - housle
V. Vlha - hoboj
- 14. 8. - 17 hodin
Haydn, Bach, Mozart, Dvořák
Adamus trio
- 14. 8. - 20 hodin
Vivaldi, Schubert, Dvořák,
Gershwin
Consortium Pragense Orchestra
Š. Heřmánková - soprán
M. Laštovka - trubka

(Inzerce)

Setkání rodin s dětmi

V krásné přírodě Nizkého Jeseníku prožily společné chvíle rodiny s dětmi z olomoucké diecéze. Setkání rodin s dětmi proběhlo koncem května na turistické základně v obci Pohořany. Fotografie ze setkání spolu s dalšími pozvánkami a informacemi o akcích pro děti, mládež a rodiny s dětmi najdete na www.ccscholomouc.cz v sekci děti a mládež a na webu církve ve fotogalerii.

Miroslava Běhalová

Blahoslav 2017

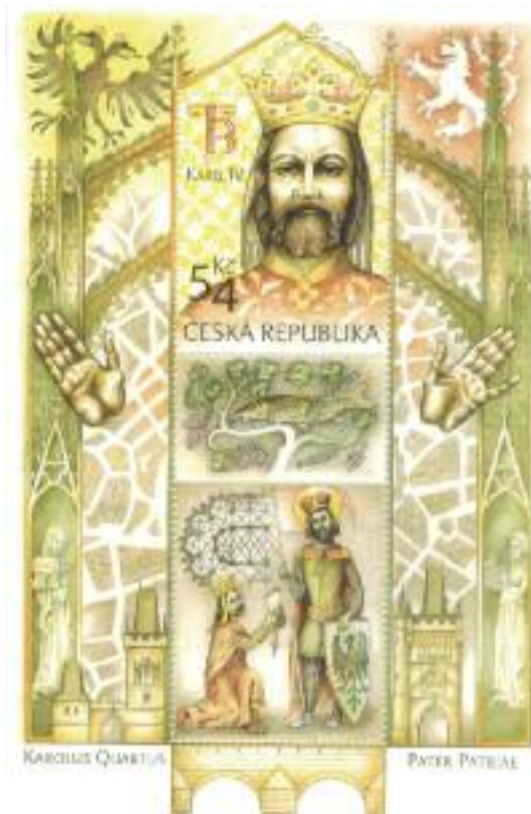
Obracím se na náboženské obce s možností objednat do konce srpna kalendář Blahoslav 2017. Objednávku stačí zavolat do prodejny Blahoslav: 220 398 117 či 724 141 646, či zaslat na e-mail prodejna.blahoslav@ccsh.cz. Případně ji můžete zaslat písemnou formou na prodejnu Blahoslav, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6 - Dejvice. Pro správné doručení zásilky, prosím, uveďte, na jaké NO fakturovat a na jakou adresu je poslat.

František Brynych

Nabídka Babího léta pro seniory

Jako již tradičně, i letos se bude konat „BABÍ LÉTO“ – *pobyt pro seniory* v Janských Lázních. Uskuteční se ve dnech 5. - 9. září v rekreačním zařízení „Betlém“. Připraven je bohatý program: vycházky, trénování paměti, rukodělné dílničky, promítání... Přihlášky: NO Hronov, Padolí 240, 549 31 Hronov, e-mail: faraccsh.hronov@seznam.cz. Bližší informace podá Olga Libalová tel. 605 118 404, nebo 774 949 498. OL

Známkový aršík Otce vlasti

K 700. výročí narození římského císaře a českého krále vydala Česká pošta příležitostný poštovní aršík v nominální hodnotě 54 Kč. Aršík, který je vytištěn v počtu 54 500 kusů, obsahuje kromě podobizny krále a císaře mnoho dalších odkazů. Na známce jde například o stylizaci iniciály Karlova jména ze zakládací listiny pražské univerzity. K této události směřuje i výjev zobrazený na hlavním kupónu, kde Karel IV. symbolicky předává zakládací dekret do rukou sv. Václava. Mezi další odkazy na osobnost Karla IV. patří motivy katedrály sv. Víta, motivy staveb z okolí Karlova mostu, půdorys Nového Města, múzy hrající na hudební nástroje či ryba a vinná réva ve středověm aršíku, které odkazují na krále coby podporovatele zemědělství a rybníkářství. Česká pošta nevydala známku s Karlem IV. poprvé. Známky s portrétem Karla IV. vyšly v minulosti celkem čtyři, a to v letech 1948, 1978, 1996 a 1998. Výtvarný návrh současného aršíku připravil Jan Kavan pro tzv. kombinovanou techniku. To znamená, že pozadí je tištěno ofsetem a vybrané kontury, zejména obličej, rukou a královské koruny, jsou zhotoveny ocelotiskem z plochy. Rytinu provedl Miloš Ondráček. Jde o zcela nové pojetí, předchozí (většinou) portréty Karla IV. kreslili špičkoví výtvarníci Karel Svolinský, Jiří Švengsbir a Oldřich Kulhánek. Poslední jmenovaný je také autorem portrétu Karla IV. na stokorunové bankovce. Nejnovější poštovní aršík je mimořádný šíří zobrazených aktivit krále a císaře Karla IV. red

Výstava Císař Karel IV. 1316-2016

Od 15. května do 25. září probíhá ve Valdštejnské jízdárně Národní galerie v Praze výstava „Císař Karel IV. 1316-2016“. Pořadatelé výstavy jsou kromě Národní galerie i Dům bavorských dějin a univerzita v Lipsku. Jedním z nezaměnitelných rysů Karlovy vladařské koncepce bylo programatické využívání výtvarného umění a architektury k propagaci císařského majestátu. Karel IV. se zapsal do historie jako jeden z největších uměleckých mecenášů a zakladatelů, současně také jako jeden z nejčastěji zobrazovaných panovníků v dějinách středověké Evropy. Cílem výstavy je ukázat portrét Karla IV. oproštěný od zkrslujících nánosů ideologických předsudků a nabídnout veřejnosti plastickou podobiznu historické osobnosti s jejími pozitivními i stinnými stránkami. Osobnost Karla IV. bude promítnuta na pozadí dobových souvislostí, k nimž ve 14. století patřily např. klimatické změny, sucha i povodně, neúrody, hladomory, morové epidemie, židovské pogromy anebo finanční krize. A právě do tohoto historického kontextu s nápadnými aktuálními přesahy je zasazen obdivuhodný rozkvět karlovského umění a architektury. Byl tedy život na císařském dvoře natolik održen od ne vždy uspokojivé reality všedního dne v podhradí? Jakým způsobem byl vlastně současníky vnímán Karel IV.? Odkud přicházely finanční prostředky na velkolepou a nákladnou císařskou reprezentaci? Jak si lze představit shromažďování svatých ostatků a jaká byla role umění ve službách Karlovy říšské politiky? Kdo byli ti, kteří jménem císaře konali a zajišťovali mu tolik potřebnou podporu? Na takovéto a další otázky hledá výstava odpovědi prostřednictvím 170 exponátů všech uměleckých oborů a dokumentů, vypůjčených z nejprestižnějších evropských a amerických muzeí,

církevních i soukromých sbírek. Umělecké počiny Karla IV. a příslušníků jeho císařského dvora, ať již místem jejich vzniku byly Praha, Norimberk, Cáchy, Frankfurt nad Mohanem či jiná umělecká centra Svaté Říše římské, budou vystaveny společně s inspiračními předlohami byzantského, italského nebo francouzského původu.

K výstavě je připraven doprovodný program. Jedním z nejvýznamnějších exponátů je vzácná, zlatnický náročně zhotovená koruna zdobená drahými kameny a antickými gemami, umístěná na relikviářové bustě Karla Velikého v chrámové pokladnici v Cáchách. V roce 1349 ji nechal vytvořit Karel IV. v Praze a odebral se s ní do starobylého říšského města Cách, kde byl téhož roku nad hrobem praotce novodobé Říše římské touto korunou korunován římským králem. Vzácnou korunovační insignii římských králů poté Karel IV. symbolicky daroval relikviářové bustě svého jmenovce a patrona, kterou k této příležitosti u tamních zlatníků také objednal. Karlova koruna s relikviářovou bustou Karla Velikého dnes patří mezi nejvýznamnější svátostiny Svaté Říše římské a nejvýznamnější památky německých a evropských dějin. V Praze je vystavena vůbec poprvé od svého vzniku. red

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

VAŠE LAMPY AŽ HOŘÍ

Pán Ježíš nás nabádá, abychom byli připraveni na jeho druhý příchod tak, jako jsou věrní služebníci s hořícími lampami připraveni na příchod svého pána. Seřad'te lampy podle velikosti jejich plamínků a získáte pořadí písmenek do tajenky.

(Řešení z minulého čísla: Pozor na chamtivost.)

Jana Krajčříková

Z ekumeny

SLUŽME MŠI ČELEM K VÝCHODU A PŘIJÍMEJME EUCHARISTIÍ VKLEČE

Ve svém projevu na konferenci o liturgii v Londýně kardinál Robert Sarah, po papeži Františkovi nejvyšší katolická autorita v tomto oboru, požádal všechny biskupy a kněze, aby si osvojili orientaci při mši, kdy kněz společně se shromážděnými laiky stojí čelem ke svatostánku, a nikoli směrem k lidu. Vyzval, aby tato orientace byla zaváděna od letošního adventu, který začíná 27. listopadu. Během téže přednášky kardinál Sarah vyzval všechny katolíky, aby přijímali eucharistii v kleče. Prefekt vatikánské kongregace pro bohoslužbu prozradil, že ho papež František požádal, aby „pokračoval v liturgickém díle, které započal papež Benedikt“.

Vatikánští pozorovatelé jsou obzvláště ohromeni, že papež František, který je mnohými považován za liberála, podněcuje tradiční přístup k liturgii. Kardinál Sarah dále řekl: „Náš Svatý otec František má obrovský respekt k liturgické vizi a opatřením papeže Benedikta XVI.“ „... Chci apelovat na všechny kněze... Jsem přesvědčen, že je velmi důležité, abychom se co nejdříve vrátili ke společné orientaci kněze a věřících stejným směrem – k východu nebo alespoň k apsidě, k Bohu, který přichází – v těch částech liturgického obřadu, kdy se obracíme k Bohu... Myslim, že je to velmi důležitý krok pro zajištění toho, aby Bůh byl skutečně v centru našeho slavení.“ Podle www.rcmonitor.cz

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6

Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Břeňová, redaktoři: PhDr. Václav Drašnar, Mgr. Ervín Kukuczka, grafik: Milan Udržal; tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna, distribuce: A.L.L. production s.r.o., Ve Žlíbku 77, 193 00 Praha 9 - Horní Počernice

Předplatně: Mgr. F. Brynych, tel.: 220 398 117, e-mail: frantisek.brynych@ccsh.cz. Reklama: A.L.L. production, Call centrum - tel.: 840 306 090